

Realizacja Krajowego Programu Kolejowego

tekst i zdjęcia: **PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.**

W 2020 r. na dziesiątkach inwestycji Krajowego Programu Kolejowego (KPK) we wszystkich województwach obok montowanych torów, urządzeń sieci trakcyjnej, budowanych peronów, wiaduktów i mostów przejeżdżały pociągi. Szczegółowo przygotowany rozkład jazdy zapewniał utrzymanie tysięcy planowych kursów i realizację prac. Z wielu efektów KPK już korzystamy.

Most przez Kanał Gliwicki

Finansowanie ważnych społecznie i gospodarczo inwestycji umożliwiają znaczące środki z programów UE i budżetu państwa. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wykorzystują środki budżetowe oraz współfinansowanie z UE: z instrumentu CEF – Łącząc Europę, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Programu Operacyjnego Polska Wschodnia oraz Regionalnych Programów Operacyjnych.

„Coraz bardziej atrakcyjna i dostępna kolej to efekt realizacji KPK o wartości prawie 76 mld zł, którego nie zatrzymała pandemia koronawirusa. Realizujemy prace, ogłaszamy nowe przetargi i podpisujemy umowy, bo to proces ważny dla całej gospodarki” – mówi Ireneusz Merchel, prezes Zarządu PKP Polskich Linii Kolejowych S.A.

Realizacja KPK – największego w historii programu inwestycyjnego na polskiej kolei – w zakresie zakończonych i trwających umów sięga blisko 90%. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. sfinalizowały i rozliczyły projekty o wartości ok. 17 mld zł, w realizacji są projekty o wartości 50 mld zł. Spółka równocześnie przygotowuje projekty na nową perspektywę finansową UE.

Pomimo pandemii proces inwestycyjny jest kontynuowany i nie uległ zmianom. Wykonawcy nie przegrali robót i realizują inwestycje dla PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. Przekazano wykonawcom wytyczne o prowadzeniu prac z zachowaniem bezpieczeństwa i zaleceń sanitarnych. Utrzymanie ciągłości prowadzenia inwestycji, ogłaszanie nowych przetargów i podpisywanie umów jest niezbędne dla

stabilności na rynku budowlanym i kluczowe dla całej gospodarki.

Kolejny zakończony rok realizacji KPK przyniósł efekty zarówno dla pasażerów, jak i dla rozwoju ekologicznego środka transportu, jakim jest kolej, a także wzrost poziomu bezpieczeństwa w ruchu kolejowym.

Lepszy dostęp do kolei

W 2020 r. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. zwiększyły komfort obsługi oraz dostępność do kolei, w tym dostosowały do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach poruszania się ważne stacje: jak Gdańsk Główny, Szczecin Główny i Rzeszów Główny. Są na nich schody ruchome i windy, które pozwalają w łatwy sposób dostać się na perony. Czytelne oznakowanie, informacje głosowe, na wyświetlaczach oraz w infokioskach zapewniają lepszą orientację w podróży. System oznakowania dotykowego, informacje w alfabecie Braille'a ułatwiają podróżowanie osobom niewidomym i słabowidzącym. Wygodny dostęp do peronów zyskały kolejne modernizowane stacje, takie jak np. Lublin Główny, Otwock czy Pabianice, gdzie zamontowano windy.

Lepszy dostęp do kolei to także budowa nowych przystanków na sieci kolejowej. Nowe obiekty ułatwiają mieszkańcom m.in. codzienne podróże koleją do pracy i szkoły. W 2020 r. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wybudowały osiem dodatkowych nowych przystanków. Są to: Kraków Bronowice, Wałbrzych Centrum, Skoczów Bajerki, Stalowa Wola Charzewice, Zaklików Miasto, Kochcice-Glinica na trasie Lubliniec – Kluczbork, Mikłasz na linii Bielsk Podlaski – Hajnówka oraz Wygoda na trasie z Warszawy do Lublina, który zmienił swoją lokalizację – jest bliżej mieszkańców. Ponadto odnowione zostały przystanki w Przyszowicach na trasie Gliwice – Rybnik, dzięki czemu po latach znów zatrzymują się na nich pociągi.

Sprawniejsze podróże w aglomeracjach

Atrakcyjne i wygodniejsze stają się podróże koleją w aglomeracjach. Oddane w 2020 r. dwa dodatkowe tory i nowe mosty przez Wisłę w Krakowie zwiększyły możliwości codziennych przejazdów do pracy i szkoły. Dotychczasowe nasypy w centrum miasta zostały zastąpione estakadami, dzięki czemu powstała nowa, otwarta przestrzeń dla mieszkańców. Od czerwca ub.r. z nowego przystanku

Linia E59, przystanek Szczecin Zduńowo

Linia Lewki – Hajnówka

Zmodernizowana stacja Rzeszów Główny

Kraków Bronowice pociągiem najszybciej dojedziemy do centrum miasta i na lotnisko. To dogodnie centrum przesiadkowe, umożliwiające sprawne łączenie podróży koleją z innymi środkami transportu.

Sprawniej podróżujemy z Warszawy do Lublina dzięki budowie drugiego toru pomiędzy Otwockiem a Pilawą. Podobnie jest w aglomeracji łódzkiej. Nowa mijanka na przystanku Łódź Marysin zwiększyła przepustowość trasy i umożliwiła przejazd większej liczby pociągów. Drugi tor o długości 750 m zapewnia bezpieczne mijanie się pociągów na jednotorowej trasie Łódź Widzew – Zgierz.

Szybsze podróże międzyregionalne

Z Warszawy do Trójmiasta – od 13 grudnia 2020 r. skróciła się podróż najszybszymi pociągami dzięki systemowi ERTMS/ETCS poziomu 2 i wprowadzeniu na linii prędkości 200 km/h. Najszybsze pociągi PKP Intercity pokonują trasę ze stacji Warszawa Centralna do stacji Gdańsk Główny w 2 h 32 min. Z efektów uzyskanych na tej trasie korzystają również podróźni innych połączeń, np. Kraków – Gdynia, Katowice – Gdynia, Rzeszów – Gdynia.

Mieszkańcy Małopolski i Śląska oraz podróżujący między stolicami obu województw korzystają z efektów modernizacji trasy Kraków – Katowice. Najszybszy pociąg pokonuje tę trasę w czasie poniżej godziny (57 min) – to o ok. 30 min krócej niż przed rozbudową. Dzięki temu skrócił się także czas przejazdu w innych rela-

cjach dalekobieżnych, m.in. z Krakowa do Wrocławia o ok. 40 min (z 3 h 27 min do 2 h 51 min), a także z Katowic do Rzeszowa do 2 h 47 min (z 3 h 36 min).

W województwie warmińsko-mazurskim po pracach na linii Szczytno – Elk czas przejazdu najszybszego pociągu na trasie Olsztyn – Elk skrócił się o kolejne 10 min, a w stosunku do czasu przed modernizacją jest krótszy o ponad godzinę (jest 2 h 31 min, przed modernizacją 3 h 36 min). Z kolei na trasie Działdowo – Olsztyn czas przejazdu najszybszego pociągu skrócił się o kwadrans, zajmuje 59 min. Dotychczas najkrótsza podróż trwała 1 h 14 min.

Krócej jedziemy między Wielkopolską a Dolnym Śląskiem dzięki modernizacji odcinka Czempin – granica województwa dolnośląskiego. Podróż najszybszym pociągiem z Poznania do Wrocławia jest ok. 20 min krótsza i zajmuje 1 h 44 min. Krótsze podróże są także między miastami na modernizowanej trasie.

W województwie śląskim skrócił się czas przejazdu między Zawierciem a Częstochową o kolejne kilka minut. Najszybsze składy pokonują ten dystans w 31 min.

Sprawni i bezpieczny przewóz ładunków

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. zwiększają konkurencyjność kolei w stosunku do transportu drogowego, m.in. przez zapewnienie krótszego czasu przewozu ładunków oraz możliwość wprowadzania na tory i stacje większej liczby pociągów,

a także efektywniejszej jeździe składów towarowych, np. bez zwalniania przed mostami lub przejazdami.

Ważne dla bezpiecznych przejazdów ciężkich składów towarowych są modernizacje mostów i wiaduktów. Lepsze warunki transportu towarów na trasie Toszek Północ – Rudziniec Gliwicki – Stare Koźle zapewniła przebudowa mostu przez Kanał Kędzierzyński. Pociągi jeżdżą szybciej i sprawniej po nowej konstrukcji. Podobne efekty przyniosła przebudowa wiaduktu kolejowego koło Inowrocławia. Składy towarowe m.in. ze Śląska do portów Trójmiasta szybciej i bezpieczniej kursują między Mimowolą a Jaksicami z ominięciem linii w centrum miasta.

PLK remontują trasę Mielec – Dębica. Inwestycja zapewni wznowienie po latach przewozów pasażerskich i zwiększenie dostępności i możliwości podróży koleją na Podkarpaciu, a także podróży dalekobieżnych, m.in. na Lubelszczyznę. Przedsięwzięcie oznacza również sprawniejsze przewozy ładunków. We wrześniu na zmodernizowany odcinek Mielec – Kochanówka wjechały pociągi towarowe. Składy obsługują bocznice Zakładów Chemicznych w Pustkowie. Pociągi jadą nowym torem z Mielca do Kochanówki Pustków.

Dzięki zakończeniu remontu w punkcie przeładunkowym na stacji w miejscowości Sokoły w województwie podlaskim po 20 latach stacja może znowu przyjmować pociągi towarowe. Otwarcie punktu stworzyło nowe możliwości dla przewo-

Przystanek Kraków Bronowice

zów towarowych w regionie i rozwoju lokalnych firm.

Wyższy poziom bezpieczeństwa

Realizacja KPK to także konsekwentne zwiększanie poziomu bezpieczeństwa podróży oraz przewozu ładunków. Przybywa nowych torów, montowane są komputerowe urządzenia sterowania ruchem oraz budowane bezkolizyjne przejazdy pod i nad torami. Istnieją także specjalne, osobne projekty, dedykowane poprawie bezpieczeństwa. To modernizacja rozjazdów i przejazdów, a także budowa nowoczesnego systemu ERTMS/GSM-R na liniach kolejowych w Polsce.

W 2020 r. PLK zmodernizowały ponad 200 przejazdów kolejowo-drogowych. Dzięki nowym i dodatkowym zabezpieczeniom zwiększył się poziom bezpieczeństwa dla podróżujących koleją i kierowców samochodów. Nowe oświetlenie i nawierzchnia poprawiły komfort jazdy samochodem. Dodatkowo zabezpieczenia zamontowano na przejazdach m.in. na linii Lublin – Warszawa, Opole – Kędzierzyn-Koźle, Skoczów – Wisła.

Systematycznie z roku na rok przybywa na sieci kolejowej bezkolizyjnych skrzyżowań. Wiadukty (kolejowe lub drogowe) zastępują przejazdy, zapewniając bezpieczniejsze podróże i lepszą komunikację drogową, m.in. na CMK i międzynarodowej trasie Rail Baltica. Tylko w 2020 r. oddano do użytku bezkolizyjne skrzyżowania w Sokółce, Otwocku, Lesznie, Kościanie, Krzeszo-

wicach, Trzebini, Balinie oraz dwa wiadukty na Centralnej Magistrali Kolejowej – w Koziej Wsi i Motycznie. Kolejne obiekty są w budowie.

Rozwój ekologicznego transportu kolejowego

Kolej staje się coraz bardziej konkurencyjnym i przyjaznym dla środowiska środkiem transportu. Jej rozwój wpisuje się w ideę Europejskiego Zielonego Ładu. Inwestycje kolejowe rozwijają ekologiczny i sprawny transport towarów. To oznacza, że coraz częściej jeden pociąg (1770 t) będzie mógł zastąpić 74 ciężarówki na drogach. Ponadto dzięki elektryfikacji linii kolejowych składy spalinowe zastępowane są przez ekologiczne pociągi elektryczne. W ub.r. elektryfikacja trasy Lublin – Stalowa Wola Rozwadów usprawniła podróże. Zyskał także transport towarowy, ładunki jeżdżą szybciej. W rezultacie transport towarów koleją stał się bardziej konkurencyjny względem przewozów drogowych. Na inwestycji zyskał transport z kopalni Bogdanka do elektrowni w Połańcu i na wschodniej granicy z Ukrainą i Białorusią. W 2020 r. znacząco posunęły się prace poprawiające dostęp do portów. To kolejowe dojazdy do portów Trójmiasta oraz Szczecina i Świnoujścia.

Ponadto kontynuowana jest budowa tuneli w Łodzi. Podziemne połączenie Łódź Fabryczna – Łódź Kaliska / Żabieniec usprawni komunikację na trasach dalekobieżnych w regionie i mieście.

W 2021 r. inwestycje nie zwalniają tempa

W 2021 r. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. nadal będą zwiększać możliwości kolei dla atrakcyjnych połączeń. Podróżni zyskają lepsze warunki przejazdu pociągami. Zakończone zostaną kolejne projekty KPK i efektywnie wykorzystane środki unijne. Spółka planuje realizację inwestycji na poziomie ok. 13 mld zł. Proces inwestycyjny będzie kontynuowany – ogłaszane będą nowe przetargi i podpisywane umowy. Wspólnie z Ministerstwem Infrastruktury Polskie Linie Kolejowe tworzyć będą program inwestycyjny do nowej perspektywy unijnej 2021–2027. Do końca 2021 r., jeśli tylko będą środki finansowe, zarządca ogłosi w ramach nowej perspektywy przetargi na roboty budowlane na kwotę kilkunastu miliardów złotych. Kontynuowane będą dwa ważne programy rządowe: Kolej Plus oraz Program Budowy / Modernizacji Przystanków Kolejowych na lata 2020–2025. Ponadto zarządca infrastruktury – PLK – w ramach bieżącego utrzymania infrastruktury kolejowej ogłosi również kilkaset przetargów na prace remontowe i utrzymaniowe o szacowanej wartości ponad 650 mln zł. Roboty obejmą całą sieć kolejową w kraju. Efektem realizacji zadań będzie m.in. zapewnienie zgodnych z rozkładem jazdy podróży oraz oczekiwanych warunków obsługi na stacjach i przystankach. Prace umożliwią też dalsze zwiększanie możliwości transportu towarów kolejają.

